

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, dnia 10 października 2025 r.

PNIK-I.4131.665.2025

Rada Gminy Buczek

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153).

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XIV/97/2025 Rady Gminy Buczek z dnia 19 września 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Uzasadnienie

Rada Gminy Buczek podjęła w dniu 19 września 2025 roku uchwałę w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

Postanowienia uchwały budziły zastrzeżenia organu nadzoru, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady Gminy Buczek zawiadomienia z dnia 29 września 2025 r. znak: PNIK-I.4131.665.2025, w którego uzasadnieniu organ przedstawił uwagi.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Id: 4D63EB9D-6FDF-477E-AD7D-DDC338B9D059

Przewodniczący Rady Gminy Buczek w piśmie z dnia 3 października 2025 r. znak: OK. 0002.14.2025 poinformował, że rada zmieni uchwałę na najbliższej sesji.

Mimo powyższego oświadczenia organ nadzoru uznał za zasadne wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego w przypadku uchwały, której postanowienia są sprzeczne z prawem, z uwagi na wiążący go trzydziestodniowy termin do wydania stosownego aktu nadzoru.

Organ nadzoru przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Podstawę prawną do podjęcia uchwały przez Radę Gminy Buczek stanowił m.in. art. 50 ust. 6, ust. 6a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214), zwanej dalej - ustawą. Stosownie do tego przepisu rada określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Z kolei art. 50 ust. 6a ustawy stanowi, że „W przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6, określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług”.

W oparciu o analizę porównawczą delegacji ustawowej wynikającej z art. 50 ust. 6 ustawy z postanowieniami uchwały stwierdzić należy, że akt ten nie stanowi prawidłowej realizacji kompetencji prawodawczej.

W art. 50 ust. 6 ustawy wyraźnie wskazuje się, że to organ stanowiący gminy w drodze uchwały określa szczegółowe warunki przyznawania usług opiekuńczych, usług specjalistycznych i usług sąsiedzkich. W ocenie organu nadzoru Rada Gminy Buczek stanowiąc w § 2 uchwały, że "Przyznanie usług opiekuńczych, w tym usług sąsiedzkich i specjalistycznych usług opiekuńczych dla mieszkańców Gminy Buczek poprzedzone są przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego, udokumentowaniem sytuacji zdrowotnej poprzez zaświadczenie lekarza pierwszego kontaktu, uzgodnieniem z osobą uprawnioną szczegółowego zakresu czynności wykonywanych w ramach usług opiekuńczych", nie określiła warunków przyznawania wymienionych świadczeń, a jedynie wskazała działania, które należy przeprowadzić przed ich przyznaniem, co oznacza, że nie wykonała delegacji ustawowej określonej w wymienionych przepisach ustawy.

W § 4 uchwały rada postanowiła, że „Wymiar i okres na jaki przyznaje się usługi opiekuńcze w tym usługi sąsiedzkie lub specjalistyczne usługi opiekuńcze uzależnia się od stanu zdrowia osoby uprawnionej, jej sytuacji rodzinnej oraz wysokości środków budżetowych zaplanowanych na realizację zadania”.

Rada uchwalając taki przepis przekroczyła delegację ustawową wynikającą z art. 50 ust. 6a ustawy, bowiem uregulowanie wymiaru i zakresu usług dotyczy wyłącznie usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich, nie dotyczy natomiast usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych jak postanowiła rada. Z kolei z art. 50 ust. 6 również nie wynika dla rady kompetencja do

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrzynkaESP

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Id: 4D63EB9D-6FDF-477E-AD7D-DDC338B9D059

wprowadzenia regulacji odnośnie wymiaru i zakresu usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych.

Ponadto prawidłowe wypełnienie delegacji ustawowej polega na wskazaniu zakresu usług i jego wymiaru, a nie uzależniania ich od nieokreślonych przesłanek tj. od stanu zdrowia osoby uprawnionej i jej sytuacji rodzinnej. Zdaniem organu nadzoru rada również w tym przypadku nie wypełniła delegacji ustawowej, bowiem nie uregulowała wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich.

Powyższe naruszenia prawa oznaczają, że doszło do tzw. „pominięcia uchwałodawczego” (por. wyrok NSA z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt II OSK 834/17). Pominięcie przez radę jakiegokolwiek z wymienionych elementów, który powinien obligatoryjnie znaleźć się w uchwale skutkuje brakiem pełnej realizacji upoważnienia ustawowego i ma wpływ na ocenę zgodności z prawem podjętego aktu. Rada obowiązana jest bowiem przestrzegać zakresu upoważnienia, udzielonego jej przez ustawę. Niewyczerpanie zakresu przedmiotowego przekazanego przez ustawodawcę do uregulowania w drodze uchwały, skutkuje istotnym naruszeniem prawa. Podkreślić należy, że pominięcie prawodawcze jest specyficznym rodzajem naruszenia zakresu upoważnienia ustawowego. Akty prawa miejscowego, wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego, powinny w całości wykonywać to upoważnienie. Stanowi to warunek ich legalności. W przypadku, gdy akt prawa miejscowego nie realizuje w pełni treści upoważnienia ustawowego, powinien zostać wyeliminowany w całości ze skutkiem *ex tunc* z lokalnego porządku prawnego. Ponadto Rada Gminy Buczek regulacją zawartą w § 4 uchwały przekroczyła delegację ustawową wynikającą z art. 50 ust. 6a ustawy, bowiem za niezgodne z normą upoważniającą, należy uznać wszelkie odstępstwa w akcie prawa miejscowego od granic upoważnienia ustawowego. Rada gminy nie ma prawa do stanowienia aktów prawa miejscowego regulujących zagadnienia inne niż wymienione w przepisie upoważniającym, ani też podejmowania regulacji w inny sposób niż wskazany przez ustawodawcę, gdyż oznaczałoby to wykroczenie poza zakres delegacji ustawowej. Odniesć to należy zarówno do zakresu spraw, które mają być objęte aktem wydanym na podstawie normy upoważniającej, ale także do kwestii związanych z zakazem obejmowania, zastępowania czy też zmieniania nim materii ustawowej i zamieszczania w nim przepisów sprzecznych z ustawą (Wyrok WSA w Łodzi z dnia 16 lipca 2020 r., sygn. akt III SA/Łd 75/20).

Organ nadzoru dostrzega również inne uchybienie zawarte w uchwale Rady Gminy Buczek.

W § 3 uchwały rada postanowiła, że wsparcie w formie usług sąsiedzkich może być przyznane osobie, która ukończyła 60 rok życia. Zdaniem organu nadzoru regulacja taka stanowi ograniczenie kręgu osób uprawnionych do tego rodzaju usług a ponadto brak podstawy prawnej do przyjęcia takiego przepisu.

Rada w § 4 uchwały użyła określenia „wymiar i okres” natomiast ustawodawca w art. 50 ust. 6a ustawy stosuje nazewnictwo „wymiar i zakres”.

W § 4 uchwały rada postanowiła również, że „Wymiar i okres na jaki przyznaje się usługi opiekuńcze w tym usługi sąsiedzkie lub specjalistyczne usługi opiekuńcze uzależnia się również od wysokości środków budżetowych zaplanowanych na realizację zadania”. Uzależnienie wymiaru i

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

zakresu przyznania usług od wysokości środków budżetowych na realizację zadania nie znajduje uzasadnienia na gruncie ustawy o pomocy społecznej.

W tym stanie faktycznym i prawnym zasadnym jest stwierdzenie nieważności w całości uchwały Nr XIV/97/2025 Rady Gminy Buczek z dnia 19 września 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi sąsiedzkie, usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania uwagi na istotne naruszenie prawa tj. art. 50 ust. 6 i 6a ustawy.

Powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135), za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Dorota Ryl

Do wiadomości:

Wójt Gminy Buczek

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁODZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP

<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Id: 4D63EB9D-6FDF-477E-AD7D-DDC338B9D059